

Huismussen- en vleermuisinventarisatie Wapo terrein Uithoorn

Opdrachtgever: Ordito B.V
Uitgevoerd door: Elskeen Ecologie
Edam, 03-09-2019

Colofon

Tekst en fotografie:	Ing. D. van der Elsken Elsken Ecologie Oorgat 74 1135CT Edam daan@elskenecologie.nl
In opdracht van:	L. Meijers Ordito B.V
Datum:	03-09-2019
Plaats:	Edam

Copyright © 2019

Elsken Ecologie. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, in geautomatiseerde bestanden opgeslagen en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Elsken Ecologie. In overeenstemming met artikel 15a van het Nederlandse auteursrecht is het toegestaan delen van deze publicatie te citeren, daarbij gebruik makend van een duidelijke referentie naar deze publicatie.

Aansprakelijkheid

Hoewel uiterste zorg is besteed aan de inhoud van deze publicatie aanvaardt Elsken Ecologie geen enkele aansprakelijkheid voor onvolledigheid, onjuistheid of de gevolgen daarvan. Gebruik van de inhoud van deze publicatie is voor de verantwoordelijkheid van de gebruiker.

Inhoudsopgave	Blz:
Samenvatting	4
1. Aanleiding	5
1.1 Doelstelling	5
2. De huismus	6
2.1 Wettelijke bescherming huismussen	6
2.2 Werkwijze	6
2.3 Tijdstip bezoeken	7
2.4 De bezoeken	7
2.5 Waarnemingen huismussen	7
3. Vleermuisprotocol en de vleermuisinventarisaties	8
3.1 Werkwijze	8
3.2. Gebruikte materialen	8
3.3. Waarnemingen vleermuizen	8
4. Zorgplicht	9

Samenvatting

Van Ordito B.V kwam het verzoek bij Elsken Ecologie om, in verband met een geplande ruimtelijke ingreep, een huismus- en vleermuisinventarisatie te verzorgen voor 'Wapo terrein' gelegen te Uithoorn. In het geval van ruimtelijke ingrepen dient de initiatiefnemer onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora- en fauna om te toetsen of er mogelijk een overtreding is van de wet Natuurbescherming. In het plangebied bestond de verwachting van de aanwezigheid van huismussen en vleermuizen. Deze soorten hebben nesten en verblijfplaatsen met een jaarrond beschermde status volgens de wet Natuurbescherming. Er is gewerkt volgens de richtlijnen zoals beschreven in het kennisdocument huismus en het vleermuisprotocol.

Er zijn geen huismussen waargenomen.

Er zijn geen vliegroutes, foerageergebieden en/of verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen.

Wel blijft de zorgplicht van kracht. Deze verlangt van de initiatiefnemer van ruimtelijke ontwikkelingen dat deze met respect omgaat met levende natuur. Indien er toch dieren en/of nesten binnen het plangebied worden aangetroffen dan dient daar met respect mee te worden omgegaan.

1. Aanleiding

Van Ordito B.V kwam het verzoek bij Elske Ecologie om, in verband met een geplande ruimtelijke ingreep, een huismus- en vleermuisinventarisatie te verzorgen voor 'Wapo terrein' gelegen te Uithoorn (afb.1). In het geval van ruimtelijke ingrepen dient de initiatiefnemer onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora- en fauna om te toetsen of er mogelijk een overtreding is van de wet Natuurbescherming. In het plangebied bestond de verwachting van de aanwezigheid van Huismussen en vleermuizen. Deze soorten hebben nesten en verblijfplaatsen met een jaarrond beschermde status volgens de wet Natuurbescherming.

1.1 Doelstelling

Doel van deze inventarisatie is de aanwezigheid van nesten van huismussen vast stellen dan wel uit te sluiten binnen de grenzen van het plangebied. Daarnaast de aanwezigheid van verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen vast te stellen dan wel uit te sluiten binnen de grenzen van het plangebied. Dit om te bepalen of er wel of geen sprake is van overtreding van de Wet Natuurbescherming bij het uitvoeren van de geplande ruimtelijke ingrepen.

Afb.1: Ligging plangebied 'Wapo terrein' te Uithoorn.

2. De Huismus

Huismussen zijn een soort welke hun leefgebied sterk geassocieerd is aan mensen. Hun nestplaatsen zijn in de regel gebonden aan bebouwing. Het zijn uitgesproken standvogels die zich zelden verder dan enkele honderden meters van hun broedplaats wagen. In het broedseizoen is hun binding met hun broedplaats nog sterker. De broedtijd van huismussen is van begin april tot en met augustus maar het bouwen aan de nesten, die het hele jaar worden gebruikt als onder andere slaapplek, begint al in maart. De nesten worden gebouwd in dorpen en steden, bij boerderijen, maneges en andere vormen van bebouwing. De aanwezigheid van voldoende groenstructuren rondom deze bebouwing is hierbij erg belangrijk voor onder andere dekking, rustplaatsen en foerageermogelijkheden. Huismussen bouwen hun nesten onder dakpannen, in kieren en gaten in muren en in nestkasten. Soms maken mussen nesten in holten van bomen of in dichte struiken. Dit gebeurt echter alleen wanneer er onvoldoende geschikte nestgelegenheden zoals eerder genoemd zijn. Altijd groene struiken en klimplanten kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats voor mussen.

2.1 Wettelijke bescherming huismussen

De huismus is een beschermde inheemse diersoort en is beschermd middels de wet Natuurbeschermingen de vogelrichtlijn. In wet Natuurbeschermingen staan de volgende verbodsbepalingen die van toepassing zijn op de huismus. Het is verboden:

- Huismussen te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (Artikel 9).
- Huismussen opzettelijk te verontrusten (Artikel 10).
- Voortplantings- en/of vaste rust- en/of verblijfplaatsen van huismussen te beschadigen, te vernielen, weg te nemen of te verstoren (Artikel 11).
- Huismussen dan wel eieren van huismussen te vervoeren of onder zicht te hebben (Artikel 13).

Nesten van huismussen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder categorie 2 van vogelnesten: “Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar” (Heusden 2008).

2.2 Werkwijze

Er is gewerkt volgens de richtlijnen zoals beschreven in de kennisdocument voor huismussen (www.hetlnvloket.nl). Twee bezoeken in de periode tot 10 maart tot en met 20 juni met een tussenperiode van minimaal 10 dagen tussen de bezoeken. Het onderzoek dient door een deskundige te worden uitgevoerd. Onder een deskundige wordt volgens de kennisdocument verstaan iemand die:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties.

2.3 Tijdstip

Mussen zijn het meest actief in de eerste twee uur na zonsopgang. De inventarisaties hebben plaatsgevonden van zonsopgang tot twee uur na zonsopgang. Tijdens deze inventarisaties is gekeken naar de aanwezigheid van nesten, roepende mannetjes huismussen en het transport van voedsel en/of nestmateriaal. Daarnaast is gekeken naar de functionaliteit van de groenstructuren met betrekking tot de habitateisen van huismussen. Deze zijn foerageerplaatsen, plaatsen van stofbaden, drinkplaatsen en vaste rust en/of verblijfplaatsen.

2.4 De bezoeken

De bezoeken zijn afgelegd op onderstaande datums en omstandigheden (tabel 1).

Tabel 1: Data en omstandigheden veldbezoeken (bron knmi.nl).

Bezoek	datum	temperatuur	omstandigheden		
1 ^e bezoek	01-05-2019	16 graden C	Onbewolkt	2 bft	droog
2 ^e bezoek	28-05-2019	13 graden C	Licht bewolkt	1 bft	droog

2.5 Waarnemingen Huismussen

Tijdens de inventarisaties werden geen huismussen aangetroffen.

3. Vleermuisprotocol en de vleermuisinventarisaties

Het vleermuisprotocol is opgesteld door de gegevensautoriteit natuur om vleermuis onderzoekers en initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen een houvast te geven over wat een redelijke onderzoeksinspanning is voor een locatie voor het vast stellen of uitsluiten van het gebruik van vleermuizen van een object. Vleermuizen zijn beschermd middels Tabel III, bijlage IV van de Wet Natuurbescherming. Het protocol erkent een aantal vleermuiswaarden die elk in hun eigen periode van het jaar en volgens eigen randvoorwaarden moeten worden geïnventariseerd. In het geval van een ruimtelijk ingreep dient de ingreep te worden getoetst op zijn effect op vleermuizen.

3.1 Werkwijze

Uit een visuele inspectie aan de bebouwing en de groenstructuren op het terrein bleek dat de bebouwing potentieel geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. Uit dit deel van het land zijn een aantal vleermuissoorten bekend die gezien de karakteristieken van het plangebied mogelijk aanwezig kunnen zijn (Limpens, 2010). Naar aanleiding hiervan is een vleermuisinventarisatie gedaan volgens het vleermuisprotocol (Gegevensautoriteit natuur, 2017). In deze inventarisatie is in ieder geval rekening gehouden met soorten die gebouwen bewonen. Er is rekening gehouden met de volgende soorten: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger.

De bezoeken zijn zo efficiënt mogelijk worden gecombineerd in de periode september 2018 t/m juli 2019. De periode voor zomerverblijfplaatsen en kraamverblijfplaatsen hebben overlap. De bezoeken voor zomer- en kraamverblijfplaats kunnen derhalve worden gecombineerd in de periode die staat voor de kraamverblijfplaats. Twee ochtendbezoek voor de tweesoorten dwervleermuizen en een avondbezoek voor de laatvlieger. De periode die staat voor paarverblijfplaats moeten apart worden afgelegd. Hiervoor dienen twee bezoeken te worden afgelegd. Dit betreft een avond en een ochtend bezoek. Het avond bezoek zal rond middernacht worden afgelegd. Dit met het oog op “middernachtzwermen”, een indicator voor winterverblijfplaatsen.

Tabel 1: Bezoekentabel

Datum	Begin/Eind	Functie	Temp.
29/08/2018	22:30-00:30	Paarverblijf	14 Graden C
19/09/2018	21:00-23:15	Paarverblijf	14 Graden C
28/05/2019	21:35-23:50	Zomer-/Kraamverblijf	12-9 Graden C
01/07/2019	03:15-05:28	Zomer-/Kraamverblijf	16-17 Graden C

3.2. Gebruikte materialen

Er wordt gewerkt met een D240x recorder van Pettersson. Daarnaast altijd aanwezig een Edirol R-05 recorder. Eventueel opgenomen bestanden kunnen in Batsound en/of Batexplorer worden geanalyseerd.

3.3. Waarnemingen vleermuizen

Tijdens de vier inventarisaties is een beeld verkregen over het gebruik van de (groen)structuren en bebouwing van het projectgebied ‘Wapo-terrein’ door vleermuizen.

Gewone- en ruige dwergvleermuizen maken zeer sporadisch en opportunistisch gebruik van de structuren boven het Wapo terrein. Er zijn geen vliegroutes, foerageergebieden en/of verblijfplaatsen waargenomen.

4. Zorgplicht

In de wet Natuurbescherming is de zorgplicht opgenomen. Deze verlangt van de initiatiefnemer van ruimtelijke ontwikkelingen dat deze met respect omgaat met levende natuur. Dit is luidt als volgt:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Invulling van de term “in redelijkheid” is een eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

De wet Natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van de in het wild levende dieren. Dat betekent dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat daar niet onzorgvuldig mee mag worden omgegaan. Vanuit deze gedachte is de zorgplicht in artikel de wet opgenomen. De zorgplicht geldt voor alle soorten, ook voor plantensoorten en de soorten die niet als beschermd zijn aangewezen.

Indien er twijfel bestaat over het al dan niet naleven van de zorgplicht op de locatie van de ingreep dient er contact opgenomen te worden met Elsken Ecologie.